

PRESENTACIÓ

Aquest número de la Revista respon a l'objectiu de contribuir a la difusió i coneixement d'una bona part del treball realitzat a finals de 2015 per les universitats espanyoles a través de les seues càtedres UNESCO, amb motiu de la reunió d'aquestes càtedres i xarxes en el *Encuentro Estatal de Cátedras UNESCO* celebrat a la Universitat de València els dies 23 al 25 de novembre a les immediacions del Jardí Botànic de la ciutat.

El compromís de l'entorn acadèmic estatal amb els valors que promou Nacions Unides es vertebra des de fa dècades a través dels convenis que cada universitat té signats amb UNESCO per a la creació de Càtedres i Xarxes UNESCO d'universitats arreu del món. Es tracta d'una figura singular en la cooperació i internacionalització de cada universitat espanyola que, amb la col·laboració i l'adhesió als postulats d'UNESCO, mou una quantitat important de recursos, experts, línies d'investigació i projectes de cooperació acadèmica i al desenvolupament en un acostament de qualsevol disciplina amb vocació pel desenvolupament humà, sostenible i la pau.

La iniciativa i programa d'actuació de cada càtedra és específic, pertinent en l'àmbit on ha estat creada i molt arrelada a la vocació de les universitats espanyoles per col·laborar amb els postulats essencials que promou UNESCO arreu del planeta. Els responsables i equips de cada càtedra son agents essencials en les polítiques universitàries en matèria d'investigació, cooperació i solidaritat, són també agents estratègics en la conformació de xarxes d'investigació amb universitats de països estructuralment empobrits estimulant així una efectiva cooperació acadèmica al desenvolupament universitari en aqueixos països. Aquest "Encuentro Estatal de Cátedras UNESCO" ha servit per a posar necessàriament en contacte a les càtedres, a la xarxa espanyola d'estudis sobre el desenvolupament REEDES, a la CONGDE i a l'Observatorio de Cooperación Universitaria al Desarrollo (OCUD-CRUE) per debatre conjuntament per primera vegada estratègies de treball que incorporen la nova agenda 2030 per al desenvolupament sostenible a la vida universitària.

Així, els textos que ara publiquem correspon a les ponències de treball encomanades expressament per a aquesta trobada institucional i que correspon a reflexions d'experts en matèria de docència i ODS, activitat institucional y agenda 2030, investigació y formació en salut de professionals, i estratègies de cultura per al desenvolupament des de les universitats.

Estos documents han servit per a debatre, per a buscar entre els participants propostes d'indicadors que polsen el grau d'adhesió i compromís de les nostres universitats als ODS. De manera singular, aquest número de la Revista EDHC incorpora un enllaç a recursos i documentació recent en matèria d'ODS i de l'agenda 2030 des de l'àmbit universitari: una selecció elaborat pel nostre Centre de Documentació en cooperació al desenvolupament, InfoSud.

La idea que inspira tot aquest treball realitzat per la Càtedra UNESCO de la Universitat de València és estimular el debat i la creació d'un sistema d'acreditació voluntari de les universitats espanyoles des del qual poder mesurar, avaluar i promoure l'adhesió efectiva de les institucions acadèmiques als ODS i ser reconegudes internacionalment i davant la ciutadania per aquest compromís conjunt de eliminar la pobresa, la fam i buscar la sostenibilitat en un entorn saludable i pacífic.

El text de la professora Marta Barandiarán ens pregunta amb contundència sobre el caràcter de la formació que ofereixen les nostres universitats, sobre el model de desenvolupament que transmeten les aules davant les generacions d'estudiants que incorporaran eixos valors i criteris en la seua pràctica professional i ciutadana.

La reflexió i el debat suscitat al voltant de la ponència sobre la formació universitària de professionals de la salut és un text signat pels professors Adriana Ortiz i Lluís Serra de la Càtedra UNESCO d'Investigació, Planificació i Desenvolupament de Sistemes Locals de Salut, de la Universidad de Las Palmas de Gran Canaria. Els autors posen l'accent en la necessitat de vincular l'educació per al desenvolupament a la formació en salut comunitària i pública com una eina eficaç per superar la pobresa i superar les desigualtats.

El professor José Angel Sotillo presenta una necessària reflexió sobre l'evolució del concepte de "desenvolupament" i la seua vinculació als drets humans. Analitza com s'implementa aquest vincle en els ODM i en la nova agenda 2030, i finalment introdueix la perspectiva del Enfocament basat en Drets Humans en la docència universitària després d'explorar les relacions entre ODS, drets, capacitats i llibertats.

Finalment, el professor Alfons Martinell, bon coneixedor de les càtedres UNESCO espanyoles durant els anys que va estar al front de la direcció de relacions culturals i científiques de l'AECID ha elaborat una decàleg de propostes a modo d'indicadors inicials sobre el què poden realitzar les universitats en la seua dinàmica socio-cultural i institucional per incorporar criteris constatables fonamentats en la nova agenda 2030.

Aquest "Encuentro Estatal de Cátedras UNESCO" va contar amb la participació de vora un centenar d'experts i delegacions de càtedres UNESCO de tota la geografia espanyola i amb el suport i finançament de la Secretaria d'Estat per a la Cooperació Internacional al Desenvolupament.

Durant la conformació d'aquest número de la revista les universitats espanyoles, des d'OCUD i en col·laboració amb AECID, estan preparant uns diàlegs sobre universitat i desenvolupament sostenible amb membres de les seues estructures solidàries i de cooperació, i nombrosos experts. Proclamada la nova agenda internacional per al desenvolupament sostenible, ens trobem, sense dubte, en un moment d'eclosió reflexiva, de revisió institucional i d'oportunitat per repensar el model de desenvolupament consumista i depredador, i d'assumir personal, col·lectiva, professional i institucionalment que som corresponsables de perseguir i aconseguir les metes mundials que ens hem proposat per als pròxims quinze anys.